

Vorbereiding:

Lezen [richtlijn Palliatieve zorg bij hartfalen](#) (herzien in 2018), bekijk ook het artikel uit Nursing (12-02-2018) Palliatieve zorg bij hartfalen: tips uit herzien richtlijn

Opdracht: lees de casus en beantwoord de vragen a.d.h.v. wat je hebt gelezen in de richtlijn.

Casus Mevrouw van Doorn met hartfalen

Mw van Doorn is 84 jaar en woont sinds 2 jaar in het verzorgingshuis. Mw is bekend met hartfalen en de laatste weken nemen de klachten van kortademigheid en moeheid toe. Mw is het afgelopen jaar 4 keer opgenomen geweest in het ziekenhuis vanwege de kortademigheid.

Na de laatste opname heeft mw tegen de EVV-er gezegd dat ze de opnames vervelend vindt omdat ze zich in het ziekenhuis niet prettig voelt. Ze is het zat al die onderzoeken, het prikken en zoveel verschillende mensen aan haar bed (dokters en verpleegkundigen en wie allemaal nog meer).

Mw geeft aan dat haar conditie wel na het ontslag uit het ziekenhuis steeds iets beter is dan bij opname. Dus de opnames zijn niet voor niets geweest.

Mw vindt zelf dat ze een mooie leeftijd heeft behaald. Ze vindt het leven nog wel de moeite waard maar ze merkt ook dat ze zwakker wordt. Ze eet maar kleine beetjes omdat ze gewoon geen zin meer heeft.

De afgelopen dagen valt op dat mw weinig buiten haar kamer komt. Ze loopt nauwelijks meer op de gang en neemt geen deel meer aan de gezamenlijke activiteiten terwijl ze voorheen hier zo vaak mogelijk bij wilde zijn. Ze is vermoeid, heeft last van kortademigheid en slaapt slecht.

Haar twee dochters twijfelen of nu weer een opname in het ziekenhuis wel zinvol is. In overleg met de huisarts wordt besloten dat mw thuis blijft.

Mw is nu zo moe en kortademig dat ze ook overdag in bed ligt. Ze eet nauwelijks en drinken wordt ook minder. Ze kan nog wel aangeven dat ze moet plassen en wil dan zelf naar de toilet lopen alhoewel ze daar eigenlijk de fut niet meer voor heeft.

Vragen:

1. Hoe zie je mevrouw, welke symptomen vallen je op?
2. Bevindt mevrouw zich in de palliatieve fase? Motiveer je antwoord.
3. Geef aan wat je ziet met betrekking tot de vier dimensies:
  - a. fysieke dimensie
  - b. psychische dimensie
  - c. sociale dimensie
  - d. zingeving of spirituele dimensie

Vervolg van de casus:

De achteruitgang van mevrouw zet zich verder door. Ze neemt nog maar een paar slokjes water en ze de last van kortademigheid wordt steeds erger. Een dochter oppert om drinkvoeding te geven zodat ze wat voedingsstoffen binnen krijgt. En omdat ze last heeft van kortademigheid vraagt een zus van mevrouw of er met zuurstof gestart kan worden.

Vervolg vragen:

4. Wat is je mening over het geven van drinkvoeding bij mevrouw?
5. Hoe reageer je op het verzoek van het familielid of er met zuurstof kan worden gestart?
6. Wat kan je zeggen over de levensverwachting van mevrouw op dit moment?
7. Welke volgende stappen onderneem je in deze nieuwe situatie?